

Őszi keveréktakarmányok

A keveréktakarmányok jelentősége elsősorban a folyamatos zöldtakarmányozás biztosításában van.

Az őszi keveréktakarmányok **tavasszal korán kaszálhatók**, ezért rendszerint az **őszi keverékek az első zöldtakarmányok, amelyek etetésre kerülnek**.

Egyébként **etethetőségüket mindig a támasztónövények fejlettsége** határozza meg, ezért a folyamatos zöldtakarmányozás érdekében nagyon fontos az egyes keverékek támasztónövényének és a különféle keverékek egymás közötti arányának a helyes megválasztása.

Az őszi keverékek jelentőségéhez tartozik, hogy **már májusban lekerülnek és utánuk másodvetésű növények is vethetők** ([silókukorica](#), [takarmánycirkok](#), stb.). Az őszi keverékek vetésterülete a folyamatos zöldtakarmányozáson alapuló állattenyésztés igénye szerint alakul. A korábbi években nagyobb volt a jelentőségük. Az őszi keveréktakarmányokat általában a támasztónövények, vagy a pillangósok szerint csoportosítjuk.

Mi az utóbbiak szerint csoportosítjuk: szöszös bükkönyös keverékek, pannonbükkönyös keverékek, őszi borsós-bükkönyös keverékek és egyéb keverékek.

Szöszös bükkönyös keverékek

- **Éghajlat és éghajlatigény:**

A szöszös bükköny igénytelen növény. Nemcsak a szárazságot és a téli fagyokat tűri jól, hanem gyengébb talajokon is megterem. Mindenütt természetű, elsősorban azonban a homoktalajok növénye.

- **Termesztés:** aszerint módosul, hogy melyik gabonaféle a támasztónövény.

A korai betakarítás érdekében, és ha homoktalajokon termesztjük, akkor rozssal vetjük. Jobb talajokon, és ha folyamatosan akarjuk etetni, akkor őszi árpával és őszi búzával is vessünk szöszös bükkönnyt. A növényi sorrendbe nagyon könnyű beleilleszteni a szöszös bükkönyös keveréktakarmányokat. Előveteményre igénytelenek. Rendszerint gabonafélék után vetjük őket, vagy két kalászos közé kerülnek. De helyesebb, ha másodnövények követik őket.

- **Talajelőkészítés:** azonos az őszi gabonákéval.

- **Trágyázásuk:** a műtrágyák mellett adhatunk alájuk istállótrágyát is. Az alpműtrágyázásnál a másodnövények igényét is figyelembe kell venni.

- **Vetés:** A vetési idő a támasztónövény szerint alakul.

A **rozsos [szöszös bükkönnyt](#)** szeptember elején kell vetni. A **vetőmagszükséglet 150-180 kg/ha, amelyből 60-65% legyen a rozs és 35-40% a szöszös bükköny**.

Őszi árpás szöszös bükköny vetési ideje szeptember közepe-vége. A **vetőmagszükséglet 150-160 kg/ha, amelyből az őszi árpa 60-70%, a szöszös bükköny 30-40%**.

Az **őszi búzás szöszös bükköny** vetésideje szeptember vége, október eleje-közepe.

Vetőmagszükséglet 180-220 kg/ha, melyből 60-65% az [őszi búza](#) és 35-40% a szősös bükköny.

- **A betakarítás:**

A kaszálást akkor lehet elkezdni, amikor a gabonakomponens kalászhányás előtt van. Zöldtakarmányozásra addig lehet felhasználni, amíg a támasztónövények el nem vénülnek. Az elvénülés a kikalászás után hamar bekövetkezik.

Leggyorsabban a rozsos szősös bükköny vénül el, egyébként is a rozsos szősös bükköny minősége a leggyengébb, mert még nagyon kevés benne a bükköny.

Szősös bükkönyös keverékekből csak akkora területet vessünk, amennyit zöldtakarmányozásra, jó minőségben és gazdaságosan fel lehet használni.

Pannon bükkönyös keverékek

- **Éghajlat és talajigény:**

A pannonbükköny igényesebb, a szárazságot nem tűri úgy, mint a szősös bükköny.

Talajigénye azonos a búzáéval, csak a jobb búzatalajokon ad kielégítő termést. Gyenge homokra nem való.

Igényessége miatt rendszerint búzával társítják, de a zöldtakarmányozás folyamatossága érdekében őszi árpával is vethető.

Agrotechnikája mindenben azonos a szősös bükkönyös keveréktakarmányokéval, illetve kis mértékben módosulhat az igényessége miatt.

- **Vetés:**

A vetési idő itt is a támasztónövényektől függ. **A vetőmagszükséglet 180-200 kg/ha, melyből 35-40% a pannonbükköny és 60-65% őszi búza, vagy őszi árpa.**

Betakarításuk alkalmából ugyanazok az irányelvek érvényesek, mint a szősös bükkönyös keverékeknél.

Őszi borsós-keverékek

Jobb talajokon, ha a kalászos komponensekhez a bükkönyfajok helyett őszi mezei borsót (*Pisum arvense*) társítunk, őszi borsós keveréket kapunk.

Éghajlat- és talajigényük, valamint agrotechnikájuk a pannonbükkönyös keverékével azonos.

Vetés: Őszi árpával szeptember elején, búzával pedig szeptember második felében vessük. (Vetőmagszükségletük 180-220 kg/ha, amelyből 40-50% a borsó és 50-60% a támasztónövények aránya.)

Betakarításuk mindenben azonos a többi őszi keverékek betakarításával.

Egyéb őszi vetésű keveréktakarmányok

- **Keszthelyi keverék**

Az **őszi káposztarepce és a rozs** keveréke. Ez a legkorábban kaszálható Őszi keverék. A keszthelyi keverék igényes, termesztése csak jobb talajokon gazdaságos. Trágyázása és talajelőkészítése, stb. azonos az őszi káposztarepccével.

Vetés: Őszi takarmányozásra augusztus első felében, tavaszi takarmányozásra augusztus végén kell vetni. **Vetőmagszükséglete 70-90 kg/ha rozs, és erre keresztben 10-20 kg/ha repce.**

- **Rozsos bíborhere**

Ezt a keveréket főleg a bíborhere termesztésére alkalmas tájakon (Dunántúl) érdemes termesztetni. Igénye és agrotechnikája a bíborheréével azonos.

Kaszálása nehezen gépesíthető, ezért nagyüzemi termesztésben kicsi a jelentősége.

- **Legány-féle keverék**

Őszi gabona + szöszös- vagy pannonbükköny + bíborhere. Jelentősége, igénye és agrotechnikája lényegében azonos a rozsos bíborheréével.

- **Landsbergi keverék**

Jobb talajok hármass keveréke. Abban különbözik a Legány-féle keveréktől, hogy **rozs helyett szálkás-perje a támasztónövény**. Igénye és termesztése azonos a Legány-féle keverékével.

